

AFTONBLADET

1 2 3

Textstorlek:

Sverige bör börja föra statistik över etnicitet

Debattören:
Jämlikhetsstatistik
behövs för att nå ett
jämlikt samhälle

De **negativa reaktioner** som följde på SVT:s räkning av andelen icke-vita i de svenska storföretagens styrelser har på ett övertydligt sätt aktualiserat problemet med den närmast totala avsaknaden av jämlikhetsstatistik om ras i Sverige.

Merparten av alla länder i världen för i dag statistik om sin befolkning utifrån variabler som ras, etnicitet, språk och religion liksom ålder, klass och kön och i vissa fall även sexuell läggning och funktionsnedsättning, alltså de diskrimineringsgrunder som även gäller i Sverige. Den metod som de flesta länder tillämpar kallas jämlikhetsstatistik och bygger på självidentifikation och anonymitet, och uppgifterna samlas in via frågeformulär.

Redan på 1990-talet var Sverige en pionjär vad gäller att utveckla jämställdhetsstatistik, siffror uppdelade på kvinnor och män, och att göra detta till ett lagstadgat krav och en samhällelig norm. Sverige har också en lång historia av att arbeta med statistik om klass, och på sistone har myndigheter börjat använda sig av jämlikhetsdataprincipen vad gäller bland annat sexuell läggning och funktionsnedsättning liksom språk och religion, kategorier som är omöjliga att fånga via befolkningsregistret.

Den kategori som de allra flesta dock undviker är ras utifrån kategoriparet vita och icke-vita alternativt bakgrund i Sverige och västvärlden respektive bakgrund i Afrika, Asien eller Latinamerika. Samtidigt är det den kategorin som är den mest underrepresenterade inom samhällets alla upptänkliga sfärer utifrån att 15 procent av totalbefolkningen i dag har någon form av bakgrund i Afrika, Asien eller Latinamerika. SVT:s räkning av andelen icke-vita i de svenska storföretagens styrelser gav vid handen att endast en enda ledamot är icke-vit utifrån att ha bakgrund i Afrika, Asien eller Latinamerika. Andra räkningar har visat att det regelmässigt handlar om 0-3 procent på elitnivå och i bästa fall kring 5 procent generellt inom SACO-gruppen, oavsett yrke och bransch.

Alla dessa räkningar pekar på att Sverige – trots västvärldens mest progressiva antidiskrimineringslagstiftning – verkar vara det västland där underrepresentationen av icke-vita inom den privilegierade delen av befolkningen är som allra mest extrem.

Samtidigt gör avsaknaden av statistik om ras det omöjligt att kunna följa denna underrepresentation både över tid och i större skala, trots att en rad konventioner och direktiv såsom FN:s rasdiskrimineringskonvention och EU:s rasdirektiv alla förordar användandet av jämställdhetsstatistik.

Hittills har dock Sverige hårdnackat vägrat att göra detta trots kritik från FN, EU och Europarådet. Dessa instanser påpekar att även om minoriteternas rättigheter är väl skyddade i lag i Sverige så är det omöjligt att veta hur det går för dem i samhället uttryckt i siffror. De landvinningar som har ägt rum vad gäller att åtgärda underrepresentation på basis av kön hade aldrig kunnat åstadkommas utan den jämställdhetsstatistik som infördes på 1990-talet.

Så i stället för att slå ned på de journalister och forskare som trots allt försöker att räkna andelen vita och icke-vita inom olika sammanhang är det i stället hög tid att arbeta för införandet av jämlikhetsstatistik i Sverige. Det är det enda instrument som kan leda till ett jämlikt samhälle för alla befolkningskategorier i samhället utifrån de lagstadgade diskrimineringsgrunderna.

Tobias Hübinette

DEBATTÖREN

Tobias Hübinette. Docent och kritisk ras- och vithetsforskare.

DEBATTEN

Härom veckan inledde SVT en kritiserad **granskning** som kallades "Vita bolag", som handlade om bristen på mångfald i bolagsstyrelser. Det är ett problem att vi å ena sidan har slagit fast att det finns vissa diskrimineringsgrunder men å andra sidan inte för statistik över dessa, skriver dagens debattör.

Utskriftsdatum: 2015-03-10

Publicerad: 2015-03-10

Webbadress: <http://www.aftonbladet.se/debatt/article20439966.ab>

Tipsa oss!

MMS & SMS: 71000

Mejla: tipsa@aftonbladet.se

Ring: 08 - 411 11 11

© Aftonbladet